

Adviesraad Sociaal Domein HBEL

Ongevraagd Advies van de Adviesraad HBEL op het Plan van Aanpak Mantelzorg van de gemeenten Huizen, Blaricum, Eemnes en Laren

Aan: de colleges van B&W van Huizen, Blaricum, Eemnes en Laren

Huizen, 3 december 2020

Geachte colleges,

In de loop van september 2020 ontvingen wij het Plan van Aanpak Mantelzorg met uitgewerkte acties voor 2020.

Dit document schetst een beeld van 750.000 mantelzorgers landelijk die langdurig en intensief zorg verlenen. 380.000 hiervan voelen zich zwaar belast en ervaren dat de hulp en zorg te veel op hun schouders drukt. Hiernaast zijn er jonge mantelzorgers (kinderen en jongeren t/m 24 jaar): 20% van de scholieren groeit op met langdurig zieke naasten. Scholieren/studenten die mantelzorg verlenen, kampen met een slechtere gezondheid en meer emotionele problemen, depressie en angst. Hebben minder hoog studietempo en halen lagere cijfers. Maken vaker gebruik van professionele hulp en hebben behoefte aan meer ondersteuning. Jonge mantelzorgers verwachten dat onderwijsinstellingen meer begrip tonen voor de situatie en zich flexibeler opstellen.

Het "Plan van Aanpak" maakt melding van de volgende signalen:

- De mantelzorgers zijn vaak onvoldoende op de hoogte van de mogelijkheid van ondersteuning.
- Het aanbod van mantelzorgondersteuning van de gemeente blijkt uit de gesprekken over het algemeen voldoende te zijn (sommigen geven aan dat er iets meer georganiseerd kan worden in de educatieve en ontspannende sfeer).
- Het is niet gelukt om ook jonge mantelzorgers te spreken.

Het plan benoemt vervolgens 2 speerpunten:

- Communicatie over mantelzorg en mantelzorgondersteuning.
- Opgroeien met zorg (jonge mantelzorgers).

Vervolgens worden deze speerpunten in 8 acties uitgewerkt:

- 6 acties betreffen vooral communicatie (algemene folder, informatie op adviesinformatie.nl, informeren gemeentelijk netwerk, mantelzorgers informeren d.m.v. brief met folder, werksessie consulenten, brede bijeenkomst voor mantelzorgers).
- 1 actie betreft activiteiten organiseren voor jonge mantelzorgers (3 activiteiten/uitjes voor jonge mantelzorgers in 2020).

Om een goed beeld te krijgen van hetgeen al reeds in als verordening in de HBEL-gemeenten is vastgesteld, raadpleegden wij ook het Beleidsplan Sociaal Domein 2019 – 2022.

In dit Beleidsplan Sociaal Domein 2019 - 2022 staat op p. 3:

UITGAAN VAN EIGEN REGIE EN MOGELIJKHEDEN

Huizers houden zoveel mogelijk de regie over hun leven, óók als er een ondersteuningsbehoefte ontstaat. Onze inwoners nemen naar vermogen actief deel aan de samenleving en dragen zelf zorg voor de invulling daarvan (door te werken of op een andere manier actief te zijn). Onze ondersteuning, maar ook die van onze maatschappelijke partners in het vóórveld, is erop gericht dit te versterken en is altijd aanvullend op wat Huizers zelf willen en kunnen. De mate waarin inwoners eigen regie kunnen nemen verschilt. De meeste mensen bepalen met de juiste informatie hun eigen weg. Anderen hebben daarbij veel meer ondersteuning nodig. Voor Huizers die niet bij machte zijn om de regie over hun leven ooit terug te krijgen, bepalen we samen met het sociale netwerk en de betrokken professionals hoe we de ondersteuning zo kunnen vormgeven dat meedoen in de samenleving mogelijk blijft.

In geen enkel van de actiepunten voor het ondersteunen van de Mantelzorgers in het "Plan van Aanpak" ziet de Adviesraad deze "Regie"-hulp terug. Veel Mantelzorgers vinden het regelen van allerlei administratieve zaken (zoals het vinden van de juiste ondersteuner voor de zorgvragen, het aanvragen/vinden van instanties voor respijtzorg of het simpelweg aanvragen van een Mantelzorgcompliment) een ramp. Ze kunnen dat niet naast hun Mantelzorg-taken erbij hebben. Uit eerdere gesprekken met de auteur van het "Plan van Aanpak" hebben we begrepen dat er voor deze mantelzorgers gedacht wordt aan een zgn. "casemanager".

De Adviesraad adviseert daarom:

- de "Regiehulp" van de Mantelzorgers uit te werken in een van de Actiepunten in het "Plan van Aanpak".

- de casemanager - als die inmiddels is aangesteld - ook te vermelden op de website van de gemeente HBEL bij Advies en Informatie https://www.huizen.nl/digitaal-sociaal-plein/regelingen_42953/item/mantelzorg-en-mantelzorgcompliment onder het hoofdstuk Ondersteuning. En ook wanneer en hoe de mantelzorg deze casemanager kan bereiken.

In het Beleidsplan Sociaal Domein 2019 - 2022 staat op p. 13:

HET ONDERSTEUNEN EN VOORKOMEN VAN OVERBELASTING VAN MANTELZORGERS

Mantelzorgers moeten we eerst vinden om ze vervolgens te versterken (regie over hun zorgtaken en eigen leven), verlichten (ondersteunen) en te verbinden (samenwerking met en tussen organisaties rondom mantelzorgondersteuning). Samen met Versa Welzijn en andere mantelzorgorganisaties volgen we een traject om te komen tot een gezamenlijk traject.

Wij zien in de actiepunten niet of er aansluiting is op het voor de zomer van 2019 voorgenomen traject. Onze Adviesraad adviseert daarom:

- te onderzoeken of dit traject in een zodanig vergevorderd stadium van uitvoering verkeert zodat bij uitwerking van de actiepunten van het "Plan van Aanpak" hierbij aansluiting kan worden gezocht.

In het "Plan van Aanpak" staat te lezen bij Actiepunt 8

ACTIVITEITEN ORGANISEREN VOOR JONGERE MANTELZORGERS

Op dit moment is er nog geen specifiek ondersteuningsaanbod voor jonge mantelzorgers. Vanuit ervaringen van andere gemeenten blijkt dat het organiseren van leuke, ontspannende activiteiten een goed middel is om jonge mantelzorgers erkenning te geven, te ondersteunen en op natuurlijke wijze met lotgenoten contact te laten leggen om ervaringen uit te wisselen

In het "Plan van Aanpak" staat dat actie wordt ondernomen om de jonge mantelzorgers in beeld krijgen, te kijken naar hun behoeften en vervolgens te voorzien van passende ondersteuning. De vraag is hoe het staat met dit 'onderzoek' en wat de bevindingen zijn.

De Adviesraad bepleit daarom:

- Op basis van de uitkomsten een beknopt actieplan met fasering op te stellen dat de acties beschrijft die voorzien in de meest dringende vragen vanuit deze doelgroep;
- Via schoolbesturen van middelbaar en voortgezet onderwijs ervoor te zorgen dat informatie beschikbaar is over ondersteuning voor leerlingen/studenten die structureel mantelzorgtaken thuis uitvoeren;
- Naar aanleiding van de vermelding op blz. 2 van het Plan dat het "niet is gelukt jongere mantelzorgers te spreken" (terwijl toch "20% van de scholieren opgroeit" in een situatie waarin zij zelf mantelzorg doen) een nog iets vasthoudender poging doen met enkele van deze jongeren in contact te komen.

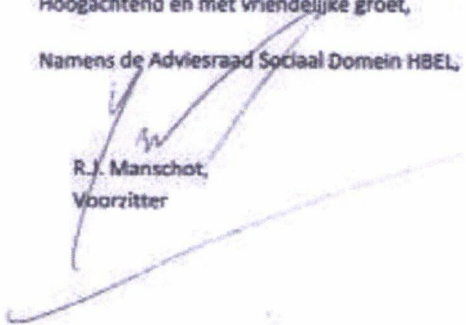
Tot slot

In de ogen van de Adviesraad zijn mantelzorgers een onmisbare schakel in de keten van zorgverlening. Het voorstel in de documenten waarin beoogde bezuinigingen in meerdere gemeenten worden beschreven waarbij het mantelzorgcompliment wegbezuinigd zal worden, vindt de Raad een zorgwekkende ontwikkeling als het gaat over het serieus nemen en waarderen van alle mantelzorgers. De Adviesraad adviseert dan ook nadrukkelijk deze bezuiniging niet door te laten gaan.

Wij zien met belangstelling uit naar uw reactie.

Hoogachtend en met vriendelijke groet,

Namens de Adviesraad Sociaal Domein HBEL,

R.J. Manschot,
Voorzitter